

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут

Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Порівняльна грамати́ка»

Рівень вищої освіти	<i><u>Перший (бакалаврський) рівень</u></i>	
Програма навчання	<i><u>Освітньо-професійна</u></i>	
Галузь знань	<i><u>03</u></i>	<i><u>Гуманітарні науки</u></i>
Спеціальність	<i><u>035</u></i>	<i><u>Філологія</u></i>
Освітня програма	<i><u>Технічний переклад у сфері морського бізнесу</u></i>	
Цикл дисципліни	<i><u>Вибіркові</u></i>	
Курс та семестр	<i><u>4 курс, 7 семестр</u></i>	
Обсяг дисципліни	<i><u>4 кредита ECTS / 120 академічних годин</u></i>	
Види аудиторних занять	<i><u>Лекції, практичні заняття</u></i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	-	
Форми контролю	<i><u>Залік</u></i>	

Викладачі:

Маслова Світлана Яківна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри «Філологія»

stephaniabw@ukr.net

Метою дисципліни «Порівняльна грамати́ка» є узагальнення, розширення і поглиблення знань студентів про граматичні системи мов у порівняльному аспекті з метою виявлення схожих і розбіжних рис, які необхідно враховувати під час перекладу з метою запобігання помилок, що можуть виникнути через негативну інтерференцію рідної та іноземної мов; поліпшення грамотності майбутніх перекладачів; бакалавр-перекладач повинен досконало знати як іноземну, так і державну мови, грамотно й коректно відтворювати комунікативні акти, застосовуючи спектр адекватних граматичних трансформацій, які сприяють попередженню впливу мови оригіналу на мову перекладу.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти знає:

- основні ідеї та концепції провідних українських учених у галузі контрастивної лінгвістики та порівняльної граматики зокрема;
- інструментарій контрастивної лінгвістики, а саме методи зіставлення граматичних явищ англійської та української мов для виявлення спільного та відмінного у граматичних системах зіставлявальних мов;
- аломорфні та ізоморфні риси граматичної структури англійської та української мов;

Здобувач вищої освіти вміє:

- практично аналізувати граматичну будову англійської та української мов з метою виявити у них спільні та відмінні риси;
- організувати порівняльне теоретичне дослідження;
- визначати аломорфні й ізоморфні риси частин мови та граматичних категорій словосполучень та речень і застосовувати ці знання при перекладі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. General characteristics of comparative grammar. Basic grammatical notions	2	2		20
2	Тема 2. Comparative analysis of the English and Ukrainian parts of speech. Noun. Adjective. Numeral. Pronoun. Adverb. Verb	12	12		20
3	Тема 3. The simple sentence. Parts of the sentence	2	2		20
4	Тема 4. The compound sentence and the complex sentence.	4	4		20
	Всього	20	20		80

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. State the difference between the notions “language” and “speech”.
2. Name the basic units of language and speech. Give their definitions.
3. Determine the difference between “paradigmatic” and “syntagmatic” relations.
4. Define the term “grammar”. What are considered to be the subfields of grammar? What types of grammar can be mentioned?
5. What is meant by a word structure as a basic language unit?
6. Name the difference between “analytical” and “synthetic” forms of a word. Provide examples.
7. What is the difference between “isomorphic” and “allomorphic features”? Provide examples considering English and Ukrainian languages.
8. Dwell upon the classes of nouns differentiated according to different criteria. Provide examples.
9. Describe a noun as a part of a speech according to the five characteristics. Compare the English noun with the Ukrainian noun in regard to their grammatical paradigm, grammatical categories, combinability potential, ways of functioning in the sentence.
10. Describe the typical oppositions within the system of the English noun with the Ukrainian noun. Show the differences and similarities.
11. Give the general characteristic of grammatical categories of the noun in English and Ukrainian. Are there any differences in their number or ways of their expression?
12. Give the general characteristic of the category of case in two languages under study.
13. How is the category of gender expressed in English and Ukrainian?
14. Provide the summing up of the main similar and different characteristics of the English noun versus the Ukrainian noun.
15. Mention the groups, into which the adjectives are subdivided as a class of lexemes, taking into account their grammatical and semantic characteristics. Provide examples.
16. What are the peculiarities of the Ukrainian qualitative adjectives? Is there any difference between Ukrainian and English qualitative adjectives?
17. Mention the allomorphic groups of adjectives in both contrasted languages.
18. Characterize adjective as a part of speech (think of a number of grammatical categories, typical stem-building elements, combinability, syntactic functions). Do these characteristics differ in the contrasted languages?
19. Describe the grammatical categories of adjective as a part of speech. Does their number differ in the contrasted languages?
20. Define the category of the degrees of comparison as a grammatical phenomenon. State the basic similarities and differences in its manifestation by two languages.
21. Characterize the groups of numerals in English and Ukrainian languages.
22. What are the peculiarities of Ukrainian collective numerals.
23. What are the groups of English and Ukrainian numerals according to their stem-structure?
24. Compare the groups of fractional numerals in both contrasted languages.
25. What are the peculiarities of Ukrainian ordinal numerals in comparison with the English ones?

26. Characterize numeral as a part of speech (think of a number of grammatical categories, typical stem-building elements, combinability, syntactic functions). Do these characteristics differ in the contrasted languages?

27. How can you characterize the combinability of numeral as a part of speech in English and Ukrainian languages.

28. Present the general characteristics of pronoun as a part of speech. Do pronouns differ from other classes of words?

29. Highlight the opinions of different linguists concerning the issues of differentiating classes of pronouns.

30. Dwell upon the grammatical categories characteristic of English and Ukrainian pronouns.

31. What are the peculiarities of English versus Ukrainian personal pronouns?

32. Compare English and Ukrainian possessive pronouns.

33. What are the peculiarities of Ukrainian versus English demonstrative pronouns.

34. What is the correlation between the classes of interrogative and relative pronouns in the contrasted languages?

35. What is the correlation between the classes of indefinite and negative pronouns in English and Ukrainian languages.

36. Characterize the allomorphic classes of pronouns in the contrasted languages.

37. Compare the English verb system with Ukrainian verb system.

38. Characterize the verb as a part of speech (think of a number of grammatical categories, typical stem-building elements, combinability, syntactic functions). Do these characteristics differ in the contrasted languages?

39. What is the subdivision of verbs according to their stem structure? Does it coincide in English and Ukrainian languages?

40. Mention the groups, into which the verbs are subdivided as a class of lexemes, taking into account their grammatical and semantic characteristics. Provide examples.

41. Describe the category of person of the verb. Does it differ in two languages under study?

42. Dwell upon the group of impersonal verbs in Ukrainian and English languages. Provide examples.

43. Describe the category of number English and Ukrainian verbs. Are there any similarities and differences?

44. What can be mentioned concerning category of gender within the English and Ukrainian verb systems?

45. Compare the aspect verb groups in both contrasted languages.

46. Dwell upon the isomorphic and allomorphic features of the category of tense in English and Ukrainian languages.

47. What are the peculiarities of the Passive voice of English verbs in comparison with Ukrainian verbs?

48. In what way is the “reflexive state” expressed in two contrasted languages?

49. Dwell upon the category of mood of English and Ukrainian verbs.

50. What are the peculiarities of the imperative mood in English in comparison with the Ukrainian one?

51. Mention the groups, into which adverbs are subdivided as a class of lexemes, taking into account their grammatical and semantic characteristics. Provide examples in both contrasted languages.

52. Mention all allomorphic groups of adverbs in both contrasted languages.

53. Characterize adverb as a part of speech (think of a number of grammatical categories, typical stem-building elements, combinability, syntactic functions). Do these characteristics differ in the contrasted languages?

54. Describe the grammatical categories of adverb as a part of speech. Does their number differ in contrasted languages?

55. Define the category of the degrees of comparison of adverbs as grammatical phenomenon. State the basic similarities and differences in its manifestation English and Ukrainian languages.

56. Characterize English statives (words of the category of state as a part of speech).
57. Describe the nature of a simple sentence. What parts of the sentence are usually enough to make a simple sentence?
58. State the difference between the principal parts of the sentence and the secondary parts of the sentence.
59. Define the subject of the sentence. Are there any differences in the subject expression in English and Ukrainian languages.
60. What are subjectless sentences?
61. Define the predicate of the sentence. Are there any differences in the predicate expression in English and Ukrainian languages.
62. Describe the types of predicate in both contrasted languages.
63. Define the object of the sentence. What is the difference between the direct and indirect objects, between the prepositional and non-prepositional objects.
64. Define the attribute of the sentence. What types of attributes in both contrasted languages can be mentioned?
65. Define the adverbial modifier as the part of the sentence. Do the types of adverbial modifier coincide in English and Ukrainian languages.
66. What are complex part of the sentence? Describe their types and constituent parts.
67. State the difference between the syntactic structures of predication, complementation, modification and coordination. Provide examples in both contrasted languages.
68. Define the composite sentence and its subtypes.
69. What is meant by “semi-complex” and “semi-compound” sentences? Are these types found in both contrasted languages?
70. Dwell upon the compound sentence with conjunctions in English and Ukrainian; state main similarities and differences.
71. Describe the copulative compound sentences in both contrasted languages. Name the types of relations between the constituent parts of copulative compound sentences expressed with the help of the most frequent coordinative conjunctions. Provide examples in both languages.
72. Dwell upon the disjunctive compound sentences in English and Ukrainian. What are the most frequent conjunctions that unite the constituent parts of such a sentence in both languages. Provide examples.
73. Describe the adversative compound sentences in English and Ukrainian. Name the type of relations between constituent parts of such a sentence expressed with the help of coordinative conjunctions. Provide examples.
74. What are other types of compound sentences with conjunctions besides copulative, adversative, disjunctive? Are these types present equally in English and Ukrainian? Provide your own examples.
75. Speak about peculiarities of compound sentences with asyndetically joined clauses in English and Ukrainian.
76. Dwell upon the nature of complex sentences in English and Ukrainian.
77. Describe the subject subordinate clause in both contrasted languages.
78. Compare the means of joining object clauses to the matrix clauses in contrasted languages.
79. Describe the peculiarities of adverbial clauses in both contrasted languages. Provide examples of the main types of adverbial clause in English and Ukrainian.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна:

1. Маслова С.Я. Конспект лекцій з дисципліни «Порівняльна грамати́ка» для студентів 4 курсу спеціальності 035 «Філологія» денної та заочної форм навчання. Одеса: ОНМУ, 2020.
2. Маслова С.Я. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Порівняльна грамати́ка» для студентів 4 курсу спеціальності 035 «Філологія» денної та заочної форм навчання. Одеса: ОНМУ, 2020.

3. Маслова С.Я. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Порівняльна граматики» для студентів 4 курсу спеціальності 035 «Філологія» денної та заочної форм навчання. Одеса: ОНМУ, 2020.

Додаткова:

1. Karamysheva I. D. Contrastive grammar of English and Ukrainian languages. Textbook; Second edition. Vinnytsia: Nova knyha publishers, 2012.
2. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов. Підручник. К: Видавнично-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 264 с.
3. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. – Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.
4. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства: Підручник. Київ: Видавничий центр Академія, 2006. 424 с.
5. Сучасна українська мова: Підручник за ред. О.Д. Пономарева
6. Плющ М. Граматики української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. – К.: Вища школа, 2005.
7. Ukrainian: A Comprehensive grammar. Stephan M. Pugh and Ian Press. Routledge, 1999. 340 p.
8. English grammar. HarperCollins Publishers, 2011. 524 p.
9. Biber D. Longman Student Grammar of Spoken and Written English. Pearson Education Limited, 2003. 487 p.

15. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Learn English Online. URL: <http://www.learnenglish.de>
2. Interesting Things for ESL Students. URL: <http://www.manythings.org>
3. The world's premier FREE educational website for learners + teachers of English. URL: <http://www.englishclub.com>